

UBAK
ULUSLARARASI KONGRE VE KONFERANSLAR PLATFORMU

6TH INTERNATIONAL ISTANBUL CURRENT SCIENTIFIC RESEARCH

FEBRUARY 4-5, 2025 ISTANBUL

PROCEEDINGS BOOK

EDITOR

Prof. Dr. Oğuz KAYNAR

ISBN: 979-8-89695-034-9

https://www.ubakkongre.com/istanbul

Copyright © Liberty

6TH INTERNATIONAL ISTANBUL CURRENT SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

FEBRUARY 4-5, 2025 ISTANBUL

PROCEEDINGS BOOK

EDITOR

Prof. Dr. Oğuz KAYNAR

Date: 03.03.2025

Liberty Publishing House
Water Street Corridor New York, NY 10038
www.libertyacademicbooks.com
+1 (314) 597-0372

ALL RIGHTS RESERVED NO PART OF THIS BOOK MAY BE REPRODUCED IN ANY FORM, BY PHOTOCOPYING OR BY ANY ELECTRONIC OR MECHANICAL MEANS, INCLUDING INFORMATION STORAGE OR RETRIEVAL SYSTEMS, WITHOUT PERMISSION IN WRITING FROM BOTH THE COPYRIGHT OWNER AND THE PUBLISHER OF THIS BOOK.

© Liberty Academic Publishers 2025

The digital PDF version of this title is available Open Access and distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 license (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits adaptation, alteration, reproduction and distribution for noncommercial use, without further permission provided the original work is attributed. The derivative works do not need to be licensed on the same terms.

adopted by Mariam Rasulan

ISBN: 979-8-89695-034-9

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

6TH INTERNATIONAL ISTANBUL CURRENT SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

DATE and PLACE

FEBRUARY 4-5, 2025 ISTANBUL/ TÜRKİYE

ORGANIZING BOARD

Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK - Kırıkkale University
Assist. Prof. Dr. Burak SAYAR - Bitlis Eren University
Dr. Nurlan AHMETOV - Hoca Ahmet Yesevi University
Dr. Elvan CAFEROV - Azerbaijan State Pedagogy University

COORDINATOR

Merve CAN
Gönül EDEŞLER

NUMBER of ACCEPTED PAPERS- 208
NUMBER of REJECTED PAPERS- 29

PARTICIPANTS COUNTRY

Türkiye-82, Azerbaijan-4, Africa-1, Benin-1, Albania-2, Arabia-2, UAE-1, Bangladesh-1, Bosnia and Herzegovina-1, Algeria-7, China-1, Egypt-1, Ethiopia-3, Morocco-18, Georgia-2, India-16, Indonesia-1, Iran-5, Kyrgyzstan-2, Kosovo-4, Lebanon-1, Malaysia-3, Moldova-1, Nigeria-14, Uzbekistan-1, Pakistan-20, Qatar-1, Romania-5, Serbia-1, Tunisia-1, Uganda-1, Vietnam-4

SCIENCE BOARD

Prof. Dr. İryna Dryga - National Academy of Sciences
Prof. Dr. Froilan MOBO - PMMA
Assoc. Prof. Dr. Gulbaxar Tavaldieva - Taşkent Chemistry-Technology Institute
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Emin KALGI - Ardahan University
Assoc. Prof. Dr. Güray ALPAR - IKSAD Institute
Assoc. Prof. Dr. Cavit POLAT - Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Assoc. Prof. Dr. Fatma İNCE - İnönü University
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Gökhan GENEL - Yalova University
Assoc. Prof. Dr. Saime GÜZEL - Bursa Uludağ University
Assoc. Prof. Dr. Varol KOÇ - Ondokuz Mayıs University
Assoc. Prof. Dr. H. Burçin HENDEN ŞOLT - Zonguldak Bülent Ecevit University
Assoc. Prof. Dr. F. Gül KOÇSOY - Fırat University
Assist. Prof. Dr. Burak SAYAR - Bitlis Eren University
Assist. Prof. Dr. Leyla BEKENSİR - Ankara University
Assist. Prof. Dr. Muhammet Zeki ÖZYURT - Sakarya University
Assist. Prof. Dr. Ömer KASIM - Kütahya Dumlupınar University
Assist. Prof. Dr. Ramazan ARITÜRK - T.C. İstanbul Sabahattin Zaim University
Dr. Mehtap DEMİR, Adıyaman University
Dr. Muntazir MEHDİ, NUML
Dr. Hüseyin ERİŞ- Harran University
Dr. Elvan CAFAROV - Azerbaycan Devlet Pedagoji University
Dr. Damejan SADYKOVA - Kazak Kızlar Pedogoji University
Dr. Mariam S. OLSSON - Lebanise University

ULUSLARARASI TRAVMA ANKETİ - ÇOCUK VE ERGEN VERSİYONUNUN TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Öğr. Gör. Dr. Fatmanur ÇİMEN
Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, PDR
ORCID: 0000-0001-6068-430X

Prof. Dr. İsmail SEÇER
Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, PDR
ORCID: 0000-0003-0932-1903

ÖZET
Travma, bireylerin duygusal, zihinsel ve davranışsal bütünlüklerini bozan, rahatsız edici veya tehdit edici olarak deneyimledikleri bir olayı ifade eder. Travmaya maruz kalmanın en önemli ve ciddi sonuçlarından biri, kronik ve genellikle zayıflatıcı bir psikiyatrik bozukluk olan travma sonrası stres bozukluğudur (TSSB) (van den Hout ve Engelhard, 2004). TSSB DSM-5'te, travmatik bir olaya maruz kaldıktan sonra bir aydan uzun süren, travmatik olayı yeniden yaşama, olayla ilişkili uyaranlardan kaçınma, bilişlerde ve ruh halinde olumsuz değişiklikler, uyarılma ve tepkisellikte değişiklikler gibi belirtilerin yaşanmasıyla karakterize edilir (APA, 2013). Literatürde TSSB' nin ölçülmesine yönelik olarak pek çok aracın geliştirildiği görülürken Uluslararası Travma Anketi Çocuk ve Ergen Versiyonu son yayınlanan ICD-11 kriterleri ile uygun olarak hem TSSB hem Karmaşık TSSB' nin ölçülmesine yönelik olarak Cloitre vd., (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanarak geçerlilik ve güvenirliğinin değerlendirilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda 12 maddeden oluşan Uluslararası Travma Anketi Kahramanmaraş merkezli 7 Şubat depremlerinde deprem bölgesindeki en büyük yıkımı yaşayan Hatay ilinde yaşayan 7-17 yaş aralığındaki 204 çocuk ve ergene uygulanmıştır. Verilerin analizi AMOS 21 paket programında geliştirilmiş olup gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen bulgulara göre 12 maddelik ölçeğin [$\chi 2$ (101.05/39)= 2.59, CFI=0.94, IFI=0.94, RMSEA=.08, SRMR=.04] uyum değerlerinin iyi olduğu görülmüştür. Ölçeğin güvenilirliğin saptanmasında gerçekleştirilen iç tutarlılık (Cronbach alpha) analizlerinde ölçeğin tamamına ait (α=.89) güvenirlilik değerinin ve McDonald's ω değerinin yüksek olduğu (ω= .89) olduğu görülmüştür (ω ve $\alpha \geq .70$) (Kline, 2011; Karagöz, 2017; Dunn vd., 2014). Araştırmadan elde edilen bulgular Uluslararası Travma Anketi Çocuk ve Ergen Versiyonu' nun psikometrik özelliklerinin geçerlik ve güvenirlik için yeterli olduğu ve bu yönde yapılacak olan değerlendirme ve araştırmalarda kullanılabileceğini göstermiştir.
Anahtar Kelimeler: Travma, Travma sonrası stres bozukluğu, Travma taraması, Çocuk, Ergen.

TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF INTERNATIONAL TRAUMA QUESTIONNAIRE - CHILD AND ADOLESCENT VERSION

ABSTRACT
Trauma refers to an event that individuals experience as disturbing or threatening that disrupts their emotional, mental and behavioural integrity. One of the most important and serious consequences of exposure to trauma is posttraumatic stress disorder (PTSD), a chronic and often debilitating psychiatric disorder (van den Hout & Engelhard, 2004).

In DSM-5, PTSD is characterised by experiencing symptoms such as re-experiencing the traumatic event, avoidance of stimuli related to the event, negative changes in cognitions and mood, changes in arousal and reactivity that last for more than one month after exposure to a traumatic event (American Psychiatric Association, 2013). While it is seen that many tools have been developed in the literature for the measurement of PTSD, the International Trauma Questionnaire Child and Adolescent Version was developed by Cloitre et al. (2018) for the measurement of both PTSD and Complex PTSD in accordance with the recently published ICD-11 criteria. The aim of this study is to adapt the scale to Turkish culture and evaluate its validity and reliability. For this purpose, the International Trauma Questionnaire consisting of 12 items was administered to 204 children and adolescents aged between 7-17 years living in Hatay province, which experienced the greatest destruction in the earthquake zone during the 7 February earthquakes centred in Kahramanmaraş. The analysis of the data was developed in AMOS 21 package programme and according to the findings obtained from the confirmatory factor analysis, it was seen that the 12-item scale had good fit values [$\chi 2$ (101.05/39)= 2.59, CFI=0.94, IFI=0.94, RMSEA=.08, SRMR=.04].In the internal consistency (Cronbach alpha) analyses performed to determine the reliability of the scale, it was observed that the reliability value of the entire scale (α=.89) and McDonald's ω value were high (ω= .89) (ω and $\alpha \geq .70$) (Kline, 2011; Karagöz, 2017; Dunn et al., 2014).The findings obtained from the study showed that the psychometric properties of the International Trauma Questionnaire Child and Adolescent Version are sufficient for validity and reliability and can be used in evaluations and studies to be conducted in this direction.

Keywords: Trauma, Post-traumatic stress disorder, Trauma screening, Child, Adolescent